

Meslek Alanlarımıza ve Kentimize Sahip ıkıyoruz

Elk. Elo. Müh. Mahir Uluta
mahir.ulutas@emo.org.tr

“*Bilindiği üzere 1980’li yıllardan itibaren her iktidar döneminde uygulanan zelletirme politikaları, tüm toplum kesimlerini olduğu gibi elektrik mühendislerinin mesleklerini uygulama olanaklarını da daraltmıştır.*”

Özelleştirme ve taeronlatırma politikaları, bir yandan halkın yaşam koşullarını olumsuz yönde etkilerken ve iddia edildiğinin aksine hemen tüm temel hizmet alanlarında pahalılık ve yoksunluk getirirken, diğer yandan da örgütlü glerin, meslek odalarının, sendikaların örgütlenmelerine doğrudan bir saldırı anlamına gelmiştir.

12 yıllık AKP iktidarı, arkasında bulmuş olduğu ciddi uluslararası ve yerel destek ile enerji ve madencilik başta olmak üzere eğitim, sağlık, ulaşım vb. tüm temel altyapı alanlarında saldırgan bir zelletirme politikası izlemiş, böylelikle hem uzun vadede sürdürülmesi olanaksız **kentsel alanların ranta açılmasına ve sıcak para gi-**

riine bağlı bir sermaye birikim modelini finanse edebilecek önemli ölçekte bir maddi büyüklük yaratabilmi, diğer yandan da sosyal devletin son kırıntılarını da yok eden bu uygulamaların sonucu olarak devletin çekildiği bu alanlar metalatırılarak “paran kadar yaa, hatta paran kadar l” anlayışı hakim kılınmaya çalışılmıştır. Bunun dolaylı bir sonucu ise, sadaka/biat kültürünün ve siyasal İslamın toplumsal hayattaki rolünün üstel artıı olmuştur.

Temel altyapı hizmetlerinin özelleştirilmesi konusunda önemli olan bir başka nokta da, elektrik enerjisi alanında somut sonuçlarını gördüğümüz üzere, bu alanların özelleştirmeler sonucunda yönetilemez bir hale gelmiş olduğu gerçeğidir. Elektrik enerjisi alanı üretimi, iletimi ve dağıtımıyla doğal bir tekel niteliğinde olup, merkezi bir plan çerçevesinde tek elden yönetilmelidir. Bu alanın farklı şahsi çıkarlar peşinde olan çoklu aktörlere parçalanması, ekonomik olarak pahalılık getirmesinin ötesinde, fiili ve fiziki olarak da **yönetilemez bir enerji sektörü** yaratmıştır.

İzmir ili açısından enerji sektörü bağlamında iki önemli sorun alanı

kendini göstermiştir: Birinci olarak merkezi ve kamusal enerji politikalarından yoksun olarak baı boş bırakılan bu alan, **ithal kömüre dayalı kirli bir üretim** modelini **Aliağa bölgesi** zelinde dayatmı, bu nedenle çok ciddi bir **evre kirliliği gerçeği** ortaya çıkmıştır. Yine Aliağa bölgesi, enerjinin yanında merkezi ve kamucu bir sanayi politikasının da olmayışı yüzünden, gelimi merkez ülkelerin terk ettiği, demir-elik vb. enerji yoğun sektörlerin bir merkezi haline gelmiş, İzmir iline dönük enerji arzı açısından önemli bir risk alanı yaratmıştır. Yakın zamanda il genelinde yaanmı olan yaygın elektrik kesintileri zelletirmeci, kamusal planlama anlayışından bihaber bir enerji yönetim modelinin dikilerinin patladığının net göstergesidir.

Diğer yandan **eme ve Karaburun bölgelerinde**, yoksul köylünün topraklarının istimlak yoluyla zorla el konulması gibi kabul edilemez uygulamaları da barındıran **rüzgar enerjisi santralleri** gerçeği vardır. Rüzgar enerjisi, yerli ve temiz bir enerji kaynağı olması nedeniyle Türkiye’nin enerji kaynakları portföyünde payının mutlaka artması gereken bir kaynaktır. Ancak merkezi planlama ve kamusal bir an-

layıştan yoksun olarak, tüm bu alanları ranta açma arzusuyla güdülenen pratik uygulamalar, aynen Karadeniz Bölgesindeki HES (Hidroelektrik Santraller) örneğinde olduğu gibi, İzmir civarında da **RES çöplüğü** oluşma riski yaratmıştır. Tarım alanlarını yok eden, kuşların göç güzergahlarını kesen, enterkonekte elektrik şebekesine bağlanabilmesi için ciddi bir kamu yatırımı gerektiren bu rüzgar santralleri bölgede ciddi bir tepki ile karşılaşmıştır.

İyi bilindiği üzere, AKP iktidarının temel sermaye birikim modeli, sıcak para girişine bağlı ve onunla finanse edilen ve kentsel alanların ranta açılması ekseninde inşaat sektörünü temel alan bir görünümüdür. Bu çerçevede kentsel yapı stoğunun bir an evvel yenilenmesi gibi hırslı bir plan hedeflenmektedir.

Yapı sektöründe faaliyet gösteren dört mühendislik/mimarlık disiplini (elektrik, makina ve inşaat mühendisliği ve mimarlık) bu çerçevede yeniden yapılanmak istenmektedir.

Elektrik Mühendisleri Odasının da dahil olduğu dört oda (İMO, MMO ve MO) yapı sektöründe proje üreten üyelerinin projelerinin mesleki denetimi konusunda Anayasadan aldıkları yetki ve sorumlulukla kamu adına faaliyet yürütmektedirler. Siyasi iktidarın, kentsel dönüşüm adı altında, hırslı bir şekilde yapı stoğunu ranta açma hedefi, her türlü **denetim mekanizmasını devre dışı bırakma** sonucunu doğurmaktadır. Bu çerçevede kamu adına önemli bir denetim görevini yürüten odaların bu yetkileri alınmak istenmektedir. Herhangi bir kar amacı gütmeyen kamu adına denetim faaliyeti yürüten odaların bu yetkilerinin elinden alınması, Anayasal güvence altında olduğundan yasal olarak mümkün olmamakla beraber, fiilen uygulanmak istenmektedir.

Bu ısrarın ciddi bir can güvenliği riski taşıdığına vurgulanması, kentimiz açısından da önemli bir başlık olmaktadır.

Yukarıda ifade edilen patlamaya hazır bomba olarak tabir edilebilecek büyük risk, yerel idarenin yanlış uygulamaları ile daha da vahim bir noktaya gelmektedir. Yerel idare, **meslek odaları ile koordineli bir çalışma, fikir alışverişi** gibi mekanizmaları tamamen devre dışı bırakarak, özellikle nitelikli yapıların üretimi konusunda, çok ciddi riskler barındıran uygulamalara imza atmaktadır.

Somut bir kaç örnek vermek gerekirse;

- **Metro ve raylı sistemler konusunda** İzmir ciddi bir risk taşımaktadır. Soma faciasından sonra kamuoyu tarafından daha dikkatle takip edilmeye başlanan, **yangın algılama, yangıcı/patlayıcı/zehirli gazların erken uyarı ve havalandırma/tahliye sistemleri** konusunda işletmeye alınmış olan istasyonlarda ciddi eksikler vardır.

Dahası geçen haftalarda basına da yansımış olan çok önemli olan bir gelişme de, Metronun Fahrettin Altay ve devamındaki istasyonlarında, ODTÜ'den konu uzmanı İnşaat Mühendisi akademisyenlerin 2012 yılında raporlamış oldukları üzere, **yeraltı suyunun gereğince izole edilmemesinden** kaynaklı, ciddi bir **statik risk** de bulunmaktadır. Tüm bu konularda Büyükşehir Belediyesi, doyurucu bir açıklama yapmak bir yana, söz konusu istasyonları apar topar devreye almıştır. Bu konu önümüzdeki yıllarda oluşması muhtemel büyük bir faciaya **davetiye çıkarmak** anlamına gelmektedir.

-Büyükşehir Belediyesi tarafından Gaziemir'de yapımına başlanan **yeni fuar alanı** da kent gündeminin önemli başlıklarından biridir. Fuar inşaatının **bilim ve mühendisliğin temel gerek-**

“

Siyasi iktidarın, kentsel dönüşüm adı altında, hırslı bir şekilde yapı stoğunu ranta açma hedefi, her türlü denetim mekanizmasını devre dışı bırakma sonucunu doğurmaktadır.”

”

lilikleri ile uyuşmayan bir şekilde denetimsiz olarak devam etmesinin yarattığı riskin yanında, halihazırda şehrin göbeğinde yer alan şimdiki fuar alanının ne şekilde değerlendirileceği de belirsizdir. Demokratik kamuoyu tarafından bu paha biçilmez alanın ranta açılacağı yönünde ciddi şüpheler vardır.

-Yine aynı şekilde kendi üretmiş oldukları “Kentsel Ulaşım Master Planına” aykırı bir uygulama ile, Büyükşehir Belediyesi yakın zamanda **yeni bir ulaşım pratiğine** başlamıştır. Bu çerçevede, **otobüs güzergahları kısaltılmış**, kentin bir yanından diğerine gitmek için en az 3 araç değiştirilmesi zorunlu hale getirilmiş, **kara ve deniz ulaşımının entegre bir yapı halinde planlanması** gereği yok sayılmış, ve sonuç olarak, toplu taşıma araçlarını kullanan **kentin yoksul/emekçi kesimlerinin** zaman ve maddi olarak daha çok zorlanması gerçeği ortaya çıkmıştır.

Daha da örnekleri arttırılabilecek bu eksiklikler, meslek odaları, sendikalar, üniversiteler vb. demokratik kitle örgütlerinin ve kentlinin doğrudan fikirlerinin alınabileceği **demokratik mekanizmaların oluşturulması ve ortak bir yönetim anlayışının** modern kent yönetimi açısından yaşamsal önemde olduğunun kanıtıdır.